УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

ІРПІНСЬКИЙ ЮРИДИЧНИЙ ЧАСОПИС

Науковий журнал

Випуск 3 (7)

Ірпінь ● УДФСУ ● 2021

ISSN 2617-4154
УДК 34:33(477)(08)

Засновник та видавець: Університет державної фіскальної служби України

Заснований 2018 року.
Продовжуване видання (виходить у міру накопичення матеріалу)

Мови видання: українська, англійська

Свідоцтво про Державну реєстрацію друкованого засобами масової інформації:
Серія КВ № 23215-13055ПР від 22.03.2018

Рекомендовано до друку та поширення через мережу «Інтернет» рішенням Вченої ради Університету державної фіскальної служби України (протокол № 14 від 23.11.2021)

Редакційна колегія: д.ю.н., професор *В. В. Топчій* (голов. ред.); д.ю.н., с.н.с. *Н. Б. Новицька* (заст. голов. ред.); к.ю.н., доцент *Н. А. Лугіна* (відп. секретар); д.ю.н., доцент, *Ю. І. Аністратенко*; д.ю.н., професор *В. Т. Білоус*; д.ю.н., професор *С. В. Бобровник*; д.ю.н., професор *О. Г. Боднарчук*; д.ю.н., професор *Л. М. Касьяненко*; д.ю.н., професор *О. Є. Костюченко*; д.ю.н., професор *Н. А. Литвин*; д.ю.н., професор *Т. О. Мацелик*; д.ю.н., професор *Н. В. Никитченко*; д.ю.н., професор *А. М. Новицький*; к.ю.н., доцент *Л. В. Омельчук*; д.ю.н., професор *О. П. Рябченко*; д.ю.н., доцент *Ю. Ю. Рябченко*; д.ю.н., професор *П. В. Цимбал*; д.ю.н., професор *І. В. Чеховська*; д.ю.н., професор *А. Є. Шевченко*; д.ю.н., професор *Асар Іса огли Садигов* (Азербайджан).

Ірпінський юридичний часопис : науковий журнал / редкол. : В. В. Топчій (голов. ред.) та ін. – Ірпінь : Університет державної фіскальної служби України, 2021. – Випуск 3 (7). – 192 с. – (Серія : право).

У виданні вміщені наукові статті, присвячені актуальним проблемам юридичної науки та практики.

Науковий журнал започатковано з метою опублікування результатів наукових досліджень проблем правової науки, теоретико-прикладних проблем правового забезпечення фіскальної політики держави, удосконалення законодавства та правозастосування.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів та всіх, хто цікавиться проблемами теорії права та правозастосування.

Науковий журнал індексується в Google Scholar,

Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського.

Розміщений на відкритій інформаційній платформі OJS Університету державної фіскальної служби України.

DOI (digital object identifier) – цифровий індикатор об'єкта привласнюється науковим статтям видання.

Редакція журналу веде систематичну роботу із включення наукового видання до міжнародних електронних бібліотек, каталогів та наукометричних баз даних з метою входження у світовий науковий інформаційний простір, підвищення рейтингу журналу та індексів цитування його авторів. Наразі редколегія провадить роботу щодо входження збірника у Scopus та Web of Science.

Адреса редакційної колегії:
України, 08201, Ірпінь, Київська обл., вул. Університетська, 31
e-mail: irpin-yur-chas@ukr.net

Використання опублікованих у збірнику матеріалів дозволяється за умови обов'язкового посилання на джерело інформації.

У разі посилання на матеріали збірника наукових праць «Ірпінський юридичний часопис» потрібно використовувати транслітеровану назву «Irpinskyi yurydychnyi chasopys», або «Irpin legal chroniclles».

© Університет державної фіскальної служби України, 2021

UNIVERSITY OF THE STATE FISCAL SERVICE OF UKRAINE

IRPIN LEGAL CHRONICLLES

The Scientific Journal

Issue 3 (7)

Irpin ● USFSU ● 2021

ISSN 2617-4154
UDC 34:33(477)(08)

Founder and publisher: University of the State Fiscal Service of Ukraine (hereinafter – University)
The scientific journal «Irpin legal chronicles» was founded in 2018.

Continued edition (released with the accumulation of material)
Languages of edition: Ukrainian, English.

The certificate of state registration of the printed mass media:
KV № 23215-13055PR, 22.03.2018

Recommended for printing and Internet distribution by the decision of the University Academic Council (protocol № 14, 23.11.2021)

Editorial Board: Dr., Professor *V. V. Topchiy* (Editor-in-chief); senior researcher *N. B. Novytska* (deputy Ed.); Ph.D. in Law, Docent, *N. A. Lugina* (co-ed.); Dr., Associate Professor, *Yu. I. Anistratenko*; Dr., Professor *V. T. Bilous*; Dr., Professor *S. V. Bobrovnik*; Dr., Professor *O. G. Bodnarchuk*; Dr., Professor *L. M. Kas'yanenko*; Dr., Professor *O. E. Kostyuchenko*; Dr., Professor *N. A. Lytvyn*; Dr., Professor *T. O. Matselyk*; Dr., Professor *N. V. Nikitchenko*; Dr., Professor *A. M. Novytsky*; Ph.D. in Law, Docent *L. V. Omelchuk*; Dr., Professor *O. P. Ryabchenko*; Dr., Associate Professor *Yu. Yu. Ryabchenko*; Dr., Professor *P. V. Tsymbal*; Dr., Professor *I. V. Chekhovska*; Dr., Professor *A. Eu. Shevchenko*; Dr., Professor *Asar Isa ogly Sadygov* (Azerbaijan).

Irpin legal chronicles : The Scientific Journal / Editorial Board : V. V. Topchiy (Editor-in-chief) and others. – Irpin : University of the State Fiscal Service of Ukraine, 2021. – Issue 3 (7). – 192 p. – (Series : Law).

The edition contains scientific articles devoted to the actual problems of legal science and practice.

The scientific journal was founded with the purpose of publishing the results of researches on problems of legal science, theoretical and applied problems of legal provision of the state fiscal policy, improvement of legislation and law enforcement.

The journal is intended for researchers, lecturers, postgraduates, students and anyone who is interested in law theory and law enforcement.

The Scientific Journal is indexed by Google Scholar,

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine.

The scientific journal is located on the open information platform OJS of the University of the State Fiscal Service of Ukraine.

DOI digital object identifier is assigned to the scientific articles of the edition.

The editorial board carries out systematic work on integration of the scientific edition to the international electronic libraries, catalogs and scientometric databases with the purpose of entering the world scientific information space, increasing the rating of the journal and the citation indices of its authors. The editorial board is currently working on the inclusion of the scientific journal in Scopus and Web of Science.

Address of the editorial board:
31, Universytetska str., Irpin, Kyiv region, Ukraine, 08201
e-mail: irpin-yur-chas@ukr.net

The use of the materials published in the journal is allowed in case of obligatory referring to an information source.

Referring to the materials of the scientific journal «Irpin legal chronicles» one must use the transliterated title «Irpinskyi yurydychnyi chasopys» or «Irpin legal chronicles».

© University of SFS of Ukraine, 2021

ЗМІСТ

Теорія та історія держави і права; конституційне право

Подойніцин В. М.
Огляд окремих положень, викладених у посібнику «Юридична книга НАТО».....9

Пунда О. О., Токарский А.
Проблеми співвідношення права Євросоюзу та конституцій держав-членів.....17

Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право

Мілевська А. О., Божук І. І.
Порядок реалізації спадкових прав внутрішньо переміщеними особами.....26

Новицький А. М., Гринь М. Д.
Особливості правової еволюції уявлень про інтелектуальну власність в Україні.....37

Обривкіна О. М., Груша В. В.
До питання судового самозахисту прав недієздатних осіб:
національний та європейський досвід.....46

Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Білоус В. Т., Тернущак М. М.
Удосконалення правового забезпечення оподаткування нерезидентів
постачальників електронних послуг в Україні.....53

Варшамян Т. Г.
Правове регулювання цифрового податку в Україні та Європейському Союзі.....62

Гарбінська-Руденко А. В.
Правові засади здійснення процедур безвиїзного валютного нагляду в Україні.....75

Глух М. В., Небесна М. О., Бабенко А. Ю.
Регулятивні гарантії законності адміністративних актів контролюючих
органів у сфері оподаткування.....83

Касьяненко Л. М.
Розвиток процесуальної теорії фінансового права.....93

Ковтун В. М.
Правове регулювання податкового компромісу.....99

Лозюк О. С.
Правове регулювання податкових пільг для музичної
індустрії в період карантину.....108

Мацелик Т. О.
Податково-правові статуси адвоката та оптимізація оподаткування
доходів від адвокатської діяльності.....114

Новицька Н. Б., Петрик В. М., Кудико В. М.
Реформування освітнього процесу шляхом удосконалення викладання
навчальних дисциплін, пов'язаних з інформаційною безпекою держави.....122

Стріяшко Г. М., Терепа С. В.
Податкова відповідальність та вина як категорії податкового права.....132
Сухонос В. В., Сухонос В. В., Сластьоненко О. О.
Теоретичні засади економічної безпеки держави як правової категорії.....139
Тимченко Л. Д., Кононенко В. П., Новікова Л. В.
Відповідальність держави за міжнародно-протиправне діяння
як гарантія забезпечення міжнародної безпеки.....147

Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність

Гмирін А. А.
Окремі аспекти кваліфікації кримінальних правопорушень
у сфері оподаткування.....155
Дідківська Г. В., Новицький Г. В.
Проблеми кримінально-правової охорони у сфері використання
земельних ресурсів в Україні.....162
Комишнюк Ю. О.
Експертне забезпечення розслідування злочинів у сфері
фінансових ресурсів держави.....169
Подскребкіна К. О.
Громадський контроль у запобіганні корупції в секторі оборони.....181
Топчій В. В.
Кримінальні правопорушення у Збройних силах України:
криміногенні фактори.....186

CONTENTS

Theory and history of state and law; constitutional law

Podoinitsyn V. M.
Overview of selected provisions set out in textbook «NATO legal book»....9

Punda O., Tokarski A.
Problems of the relationship between EU law and the constitutions of the member states....17

Civil law and civil procedure; family law; international private law

Milevska A., Bozhuk I.
Procedure for exercise of inheritance rights by internally displaced persons....26

Novytskyi A. M., Gryn M. D.
Specifics of legal evolution of intellectual property concepts in Ukraine....37

Obryvkina O. N., Grusha V. V.
On the issue of judicial self-defense of the rights of incapacitated persons: national and European experience....46

Administrative law and process; financial law; informational law.

Bilous V. T., Ternushchak M. M.
Improvement of legal support for taxation of non-resident electronic service providers in Ukraine....53

Varshamian T. G.
Legal Regulation of Digital Tax in Ukraine and the European Union....62

Harbinska-Rudenko A.
Legal principles of implementation of foreign currency surveillance procedures in Ukraine....75

Glukh M., Nebesna M., Babenko A.
Regulatory guarantees of legality of administrative acts of control bodies in the field of taxation....83

Kasianenko L. M.
Development procedural theory of financial law....93

Kovtun V. M.
Legal regulation of the tax compromise....99

Loziuk O. S.
Legal regulation of tax benefits for the music industry during the quarantine period....108

Matselyk T. A.
Tax and legal status of a lawyer and optimization of taxation of income from advocacy....114

Novytska N. B., Petryk V. M., Kudyko V. M.
Reformation of the educational process by improving the teaching of educational disciplines related to the state's information security....122

Striashko G. M. Terepa S. V.
Tax liability and fault as categories of tax law.....132
Sukhonos V. V., Sukhonos V. V., Slastonenko O. O.
Theoretical principles of economic security of the state as a legal category.....139
Tymchenko L. D., Kononenko V. P., Novikova L. N.
Establishing the international responsibility of the state for internationally wrongful acts as a guarantee of international security.....147

Criminal procedure and criminalistics; forensic examination; operational-search activity

Gmirin A. A.
Certain aspects of qualification of criminal offenses in the field of taxation.....155
Didkovska G. V., Novyts′kyy H. V.
Problems of criminal protection in the field of use of land resources in Ukraine.....162
Komyshniuk Yu. O.
Expert provision of crime investigation in the field of state financial resources.....169
Podskrebkina E. A.
Public control of the prevention of corruption in the defense sector.....181
Topchiy V. V.
Criminal offenses in the armed forces of Ukraine: criminogenic factors.....186

УДК 343.3
DOI 10.33244/2617-4154.3(7).2021.186-191

В. В. Топчій,
д-р юрид. наук, професор, заслужений юрист України,
Університет ДФС України
e-mail: tv1959@ukr.net
ORCID ID 0000-0002-1726-9028

КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ: КРИМІНОГЕННІ ФАКТОРИ

У статті виокремлені основні об'єктивні та суб'єктивні чинники, що обумовлюють вчинення кримінальних правопорушень у Збройних силах України. Обґрунтовано, що у цій сфері давно назріла необхідність розробки ефективного віктимологічного спрямування запобігання кримінальним правопорушенням військовослужбовців.

Зазначено, що сьогодні концепція міжнародної кримінальної юрисдикції в доктрині міжнародного кримінального права розвивається під впливом багатьох чинників, і велику роль у цьому процесі відіграла Комісія міжнародного права ООН. На початку сучасного століття питання змісту юрисдикції, її види, розмежування судової і виконавчої юрисдикції держав та інші стали об'єктом уваги членів Комісії в роботі над проєктами конвенцій щодо юрисдикційних імунітетів держав та їх власності, про імунітети посадових осіб держави від іноземної кримінальної юрисдикції та інших конвенцій. Зазначається, що, базуючись на позиції національного суверенітету і верховенства держави у межах своєї території, на звичаєвих правових нормах, під впливом розширення і поглиблення міжнародного співробітництва, кримінально-правові принципи поступово трансформувались з часом, набуваючи сучасної форми в міжнародних договорах.

Зазначено, що першим Міжнародним нормативно-правовим актом у військовій сфері виступила ухвалена перша Женевська конвенція «Про поліпшення долі поранених та хворих у діючих арміях», яка була підписана 1864 року представниками 16 європейських країн. Саме вона дала поштовх для розвитку всього міжнародного гуманітарного права та регламентації правил ведення бойових дій і відповідно до закріплення понять «Закони війни» та «Воєнні злочини». Звернуто увагу на те, що Друга світова війна внесла свої корективи і в систему міжнародного права, стало зрозуміло, що потрібно не тільки встановити перелік заборонених дій, які підпадають під поняття «Воєнний злочин» та «Злочини проти миру», але і закріпити механізми притягнення винних до міжнародно-кримінальної відповідальності.

Констатовано, що військові кримінальні правопорушення є складною системою протиправних дій. Забезпечення стану воєнної безпеки є стратегічним напрямом Української держави.

Ключові слова: *військова злочинність, кримінальні правопорушення, гібридна війна, запобігання, військова юстиція, поліція, криміногенні фактори.*

© Топчій В. В., 2021

У традиційній війні конвенційні і нерегулярні операції мають тенденцію проводитися одна за одною, операції нерегулярних сил, як правило, вторинні, порівняно з військовими кампаніями, з використанням конвенціональних військових сил. Гібридна агресія включає застосування конвенціональних і нерегулярних засобів одночасно, за єдиним задумом. Гібридна агресія за своєю природою асиметрична. Асиметрія включає використання військових і невійськових інструментів у «сірій зоні» між війною і миром. Розвиток інформаційних технологій дає змогу державним і недержавним суб'єктам спрямовувати свої дії проти політичних керівників і суспільства через глобалізовані мережеві ЗМІ та Інтернет. Це розширює концепцію війни і включає в неї культурні, соціальні, правові, психологічні та інші аспекти. Сучасні технології передавання та оброблення інформації значною мірою розширили можливості і масштаби маскування реальних бойових дій, надаючи можливість повною мірою використовувати мультимедійну пропаганду і дезінформацію. Концепції стратегічних комунікацій і рефлексивного управління стали ключовими елементами використання таких технологій під час гібридної агресії [1].

Політика держави у сфері протидії злочинності, як і будь-яка інша політика, повинна розроблятися і реалізовуватись на основі об'єктивної інформації стосовно процесів та явищ, які перебувають у сфері її інтересів. Створення такої основи для ефективного здійснення відповідних дій фактично є одним з основних напрямів державного програмування протидії злочинності. Проте постійні зміни в законодавстві та реформування правоохоронних органів, що мають як позитивні, так і негативні наслідки, суттєво ускладнюють вказані процедури.

Разом з тим лише останнім часом затверджені такі стратегії, програми, концепції з протидії окремим видам злочинів: Національна стратегія у сфері прав людини на період до 2020 року, Положення про єдину державну систему запобігання, реагування і припинення терористичних актів та мінімізації їх наслідків, Державна соціальна програма протидії торгівлі людьми на період до 2020 р., Антикорупційна стратегія, Стратегія кібербезпеки України тощо. Відповідні напрями є актуальними, враховують наявність системних проблем у зазначених сферах та необхідність створення дієвого механізму протидії відповідним злочинам, а також виконання Україною міжнародних зобов'язань [2].

Ця тема набула особливої актуальності з огляду на те, що впродовж 2014–2015 років військовослужбовці Збройних сил України вперше за часів незалежності України зіткнулися з ворожим посяганням на її територіальну цілісність. Проблема посилюється веденням проти Української держави так званої «гібридної війни», яка характеризується як агресивними військовими діями під прикриттям незаконних збройних формувань, так і одночасним використанням широкого спектра політичних, економічних, а також інформаційно-пропагандистських заходів. Вочевидь, протидія цьому потребує додаткових знань і специфічних навичок, яких українські військовослужбовці до початку АТО не мали.

Разом з тим упродовж останніх років спостерігається практика інкримінування учасникам бойових дій недбалого ставлення до військової служби (стаття 425 Кримінального кодексу України). Однак наразі відсутнє єдине для органів досудового розслідування, адвокатів та суддів розуміння особливостей складу цього злочину. Це обумовлює необхідність обговорення проблематики правниками, які безпосередньо зіткнулися з подібними справами. Водночас знову постає питання щодо відродження військової юстиції для оцінки правових аспектів військової діяльності та забезпечення належного рівня законності, правопорядку та військової дисципліни.

Однак тривалий військовий конфлікт на сході України, анексія Криму, ряд кризових процесів у Збройних силах (далі – ЗС) України зумовлюють ескалацію такого суспільно небезпечного явища, як злочинність. Будучи явищем суспільним, на яке впливають як зовнішні (ситуація у державі, розвиток воєнної доктрини тощо), так і внутрішні (негативні риси з боку військовослужбовців, їх морально-психологічний стан та ін.), злочинність у ЗС України має об'єктивні та суб'єктивні ознаки, вивчення яких дає можливість оцінити максимально наближений до реальності стан вчинення кримінальних правопорушень військовослужбовцями [3].

Досліджуючи статистичні показники вчинених у військовій сфері кримінальних правопорушень, виникає занепокоєння, оскільки ситуація є досить невтішною. Тільки за 2014 р. їх кількість зросла більше ніж в 11 разів порівняно з 2013 р. (з 369 упродовж 2013 р. до 4 153 – 2014 р.), а найбільший коефіцієнт їх вчинення припав на 2015 р. – 6 213. Така тенденція до зростання кількості вчинених у військовій сфері кримінальних правопорушень як військових, так і загальнокримінальних передусім пов'язана з початком антитерористичної операції в окремих районах Донецької та Луганської областей, а також зростанням чисельності ЗС України. Так, у 2014–2020 рр. кількість вчинених у Збройних силах України лише військових кримінальних правопорушень становила майже 30 000, з яких у 2014 р. – 4 153, у 2015 р. – 6 213, у 2016 р. – 3 650, у 2017 р. – 4 577, у 2018 р. – 3 694, у 2019 р. – 3 616 та в 2020 р. – 4 055, чверть з яких 20 (1012) вчинена учасниками АТО/ООС (зокрема, особливо тяжких – 187, тяжких – 3 546, нетяжких – 128, кримінальних проступків – 7). Неабияке занепокоєння викликає різке зростання після 2015 р. вчинених у Збройних силах України тяжких злочинів (з 21–27 % у 2014– 2015 рр. до 75–85 % у 2016–2020 рр., відсотковий еквівалент вчинених у ЗС України тяжких злочинів у 2019–2020 рр. становив 82–87 % відповідно від загальної кількості вчинених у ЗС України військових кримінальних правопорушень) та з 2017 р. особливо тяжких злочинів (2017 р. – 5 %, 2019– 2020 рр. – 4,5 %, 2014–2015 рр. та 2018 р. їх рівень не перевищував 0,5 % від загальної кількості вчинених у ЗС України кримінальних правопорушень). Окрему категорію становлять загальнокримінальні правопорушення, що вчиняються у військовій сфері. Їх кількість становить приблизно 1/5 від загальної кількості вчинених кримінальних правопорушень. Особливою категорією також є латентна злочинність як сукупність невиявлених і не включених до статистичної звітності вчинених у військовій сфері кримінальних правопорушень [4].

Наявність віктимності у поведінці осіб, якими комплектуються ЗС України, безпосередньо впливає на динаміку, структуру та стан злочинності військовослужбовцями, що необхідно враховувати під час проведення запобіжної діяльності у ЗС України: командуванню, військовим комісаріатам, військовій службі правопорядку та іншим військовим інституціям. Об'єктом запобігання мають бути не тільки злочинна поведінка, а й віктимна поведінка військовослужбовців та призовників.

Відтак у ЗС України давно назріла потреба у розробленні ефективного віктимологічного напряму запобігання кримінальним правопорушенням військовослужбовців.

Вивчення спеціальної літератури як із загальної, так і військової кримінології [5; 6] дає змогу сформулювати об'єктивні (зовнішні) й суб'єктивні (внутрішні) передумови формування віктимологічного напряму запобігання кримінальним правопорушенням у ЗС України.

Так, до об'єктивних (зовнішніх) передумов варто відносити: а) ряд об'єктивних (зовнішніх) причин та умов, що детермінують злочинність у ЗС України. До таких,

зокрема, належать: непослідовність окремих реформаційних процесів у ЗС України, їх обмежене фінансування, прояви корупції, порушення статутних правил взаємовідносин між військовослужбовцями ЗС України тощо. Розгляд таких детермінантів як передумов формування відповідного віктимологічного напряму пояснюється нами тим, що вони не лише прямо можуть призводити до вчинення кримінальних правопорушень у ЗС України, а й посилюються віктимологічними ознаками та властивостями жертв – окремих категорій військовослужбовців або інших категорій потерпілих від кримінальних правопорушень у ЗС України; б) несвоєчасний облік кримінальних правопорушень у ЗС України; в) відсутність на сьогодні в Україні реальної статистики стосовно того, яка шкода (пряма чи побічна) спричиняється потерпілим від кримінального правопорушення; г) неможливість потерпілого (в більшості випадків на тимчасово окупованих територіях України) повідомити про вчинене щодо нього кримінальне правопорушення; д) соціально-правова потреба у забезпеченні гарантій захисту потерпілих.

Зі свого боку суб'єктивні (внутрішні) передумови представлені такими, як: а) ряд негативних явищ, отриманих ЗС України у «спадщину» ще з радянських часів, зокрема такі, як «дідівщина», нестатутні відносини, насильство тощо; б) небажання потерпілого (здебільшого з незалежних від нього обставин) повідомити про вчинене щодо нього кримінальне правопорушення; в) необхідність диференційованого підходу до вивчення віктимологічної характеристики військовослужбовців – жертв кримінальних правопорушень (особливо які входять складовою частиною до латентної злочинності у ЗС України), оскільки основною категорією жертв від незареєстрованих кримінальних правопорушень є солдати першого року служби (тобто частково третя передумова корелює з першою, особливо в межах підвищеної віктимності солдатів першого року служби); г) можливість переростання військовослужбовців першого року служби із категорії «жертви кримінального правопорушення» в категорію «особи злочинця», зважаючи на ймовірність виникнення мотиву помсти через те, що вони пережили знущання на початковому періоді військової служби; д) кримінологічні кореляційні зв'язки між суб'єктивними (внутрішніми) детермінантами, пов'язаними з віктимологічними ознаками та властивостями жертв кримінальних правопорушень, що вчиняються у ЗС України, та необхідністю розроблення відповідних заходів віктимологічної профілактики, за таким алгоритмом:

– виявлення причин і умов, які сприяють вчиненню кримінальних правопорушень у ЗС України, якщо вони пов'язані з особою й поведінкою потерпілих, та усунення цих причин і умов або їх нейтралізація;

– виявлення осіб, які, судячи з їх поведінки або сукупності особистісних характеристик, можуть з найбільшою ймовірністю стати жертвами кримінальних правопорушень у ЗС України, і вплив на них з метою активізації їх захисних реакцій, а також забезпечення їх особистої, майнової та іншої безпеки;

– запобігання, виявлення та припинення конкретних кримінальних правопорушень у ЗС України з використанням захисних можливостей потенційної жертви, а також з використанням певної віктимологічної тактики під час організації профілактичної роботи «від потерпілого».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Воєнні аспекти протидії «гібридній» агресії: досвід України: монографія / колектив авторів; за заг. ред. А. М. Сиротенка. – К.: НУОУ ім. Івана Черняховського, 2020. – 176 с.

2. Кримінально-правові та кримінологічні засоби протидії злочинам проти громадської безпеки та публічного порядку: зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф. до 25-річчя ХНУВС, 18 квіт. 2019 р., м. Харків; МВС України; Харків. нац. ун-т внутр. справ; Кримінол. асоц. України. – Харків: ХНУВС, 2019. – 244 с.

3. Джужа О. М. Запобігання кримінальним правопорушенням у Збройних силах України: кримінолого-віктимологічні засади / О. М. Джужа, М. С. Пузирьов, Д. М. Тичина // Вісник Кримінологічної асоціації. – 2021. – № 2 (25). – С. 86–95.

4. Статистична інформація про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування за 2016–2020 рр. / Генеральна прокуратура України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://old.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=114141&libid=100820#

5. Дмитренко Н. А. Кримінологічна характеристика та запобігання злочинності у Збройних силах України: дис. ... д-ра філософії: 081 «Право» / Дмитренко Н. А. – Херсон, Одеса, 2020. – 230 с.

6. Кримінологія: підручник / О. М. Джужа, В. В. Василевич, В. В. Чернєй, С. С. Чернявський та ін.; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В. В. Чернєя; за наук. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Джужі. – Київ: ФОП Маслаков, 2020. – 612 с.

REFERENCES

1. Voienni aspekty protydii «hibrydnii» ahresii: dosvid Ukrainy. Monohrafiia. Kolektyv avtoriv; za zah. red. A. M. Syrotenka. – K. NUOU im. Ivana Cherniakhovskoho, 2020. – 176 s.

2. Kryminalno-pravovi ta kryminolohichni zasoby protydii zlochynam proty hromadskoi bezpeky ta publichnoho poriadku: zb. tez dop. Mizhnar. nauk.-prakt. konf. do 25-richchia KhNUVS (18 kvit. 2019 r., m. Kharkiv). MVS Ukrainy, Kharkiv. nats. un-t vnutr. sprav; Kryminol. asots. Ukrainy. – Kharkiv. KhNUVS, 2019. – 244 s.

3. Dzhuzha O. M. Zapobihannia kryminalnym pravoporushenniam u Zbroinykh Sylakh Ukrainy: kryminoloho-viktymolohichni zasady / O. M. Dzhuzha, M. S. Puzyrov, D. M. Tychyna // Visnyk Kryminolohichnoi asotsiatsii. – 2021. – № 2 (25). – S. 86–95.

4. Statystychna informatsiia pro zareiestrovani kryminalni pravoporushennia ta rezultaty yikh dosudovoho rozsliduvannia za 2016–2020 rr. / Heneralna prokuratura Ukrainy. – URL: https://old.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=114141&libid=100820#

5. Dmytrenko N. A. Kryminolohichna kharakterystyka ta zapobihannia zlochynnosti u Zbroinykh Sylakh Ukrainy: dys. ... d-ra filosofii: 081 «Pravo» / N. A. Dmytrenko. – Kherson, Odesa, 2020. – 230 s.

6. Kryminolohiia: pidruchnyk / O. M. Dzhuzha, V. V. Vasylevych, V. V. Cherniei, S. S. Cherniavskyi ta in.; za zah. red. d-ra yuryd. nauk, prof. V. V. Chernieia; za nauk. red. d-ra yuryd. nauk, prof. O. M. Dzhuzhi. – Kyiv: FOP Maslakov, 2020. – 612 s.

V. V. Topchiy. Criminal offenses in the armed forces of Ukraine: criminogenic factors

The article highlights the main objective and subjective factors that stipulate the commission of criminal offenses in the Armed Forces of Ukraine. It is justified that in this area the need for the development of an effective victimological direction for the prevention of criminal offenses of military personnel is long overdue.

It was noted that in our time the concept of international criminal jurisdiction in the doctrine of international criminal law is developing under the influence of many factors, and the UN International Law Commission played a large role in this process. At the beginning of the present century, the content of jurisdiction, its types, the distinction between judicial and executive jurisdiction of States and others became the subject of attention of members of the Commission in the work on draft conventions on jurisdictional immunities of States and their property, on immunities of State officials from foreign criminal jurisdiction and other conventions. It is noted that based on the position of national sovereignty and the rule of state within its territory, on customary legal norms, under the influence of the expansion and deepening of international cooperation, criminal law principles gradually transformed over time, gaining a modern form in international treaties.

It was noted that the first International normative legal act in the military sphere was the adopted first Geneva Convention «On Improving the Fate of the Wounded and Sick in the Active Armies,» which was signed in 1864 by representatives of 16 European countries. It was she who gave impetus to the development of all international humanitarian law and the regulation of the rules of conduct of hostilities and in accordance with the consolidation of the concepts of «Laws of war» and «War crimes.» It was noted that the Second World War made its adjustments to the system of international law, it became clear that it was necessary not only to establish a list of prohibited acts that fell under the concepts of «War crime» and «Crimes against peace,» but also to consolidate mechanisms for bringing perpetrators to international criminal responsibility.

It is stated that military criminal offenses are a complex system of illegal actions. Ensuring the state of military security is a strategic direction of the Ukrainian state.

Keywords: *military crime, criminal offenses, hybrid war, prevention, military justice, police, criminogenic factors.*

Стаття надійшла до редколегії 22 жовтня 2021 року

Наукове видання

ІРПІНСЬКИЙ ЮРИДИЧНИЙ ЧАСОПИС

Науковий журнал
2021. Випуск 3 (7)

НАД ВИПУСКОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Відповідальний секретар	**Лугіна Н. А.**
Редактор-коректор	**Грабарчук М. М.**
Технічне редагування та комп'ютерне верстання	**Лисенко О. В.**

Підп. до друку 28.12.2021. Формат 75 × 108 / 16
Ум.-друк. арк. 9.3. Обл.-вид. арк. 9.7
Тираж 300 пр. Зам. № 1015

Видавець і виготовлювач
Університет державної фіскальної служби України
вул. Університетська, 31, м. Ірпінь, Київська обл., 08205
Тел 38(098)878-46-91
e-mail: irpin-yur-chas@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої діяльності
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів
і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 5104 від 20.05.2016